

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 19. června 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost namítá s hlediska čís. 9 a) § 281 tr. ř., že se ministerské nařízení z 29. května 1908 čís. 116 ř. zák., o jehož § 3 jest opřena povinnost, ukládaná obžalovanému znalcem a soudem, že měl dbáti toho, by příkop, an nebyl vyztužen, měl na dně šířku nejméně jednoho metru, nevztahuje na živnosti stavební, obsahujíc zvláštní předpisy jen pro živnostenské provozování kamenných lomů, hlinišť, pískových jam a jam štěrkových, a že obžalovaný nebyl proto ani povinen znáti obsah oněch předpisů, takže prý nelze u něho shledávati zavinění ve smyslu § 335 tr. zák., když předpisů těch nedodržel. Stížnosti lze přisvědčiti v tom, že se ministerské nařízení čís. 116/1908 ř. zák. na živnosti stavební přímo nevztahuje. Leč na tom nesejde. Stížnost přehlíží, že vina obžalovaného nespočívá v tom, že se nezachoval podle předpisů § 3 min. nař. z 29. května 1908, čís. 116 ř. zák., nýbrž v tom, že příkop 1-60 m hluboký, vykopaný ve velmi sypké půdě, se stěnami šikmými, nevypaženými, opatřil dnem jen 40 cm širokým při šířce okraje 1-40 m, ač mohl seznati, že se tím může způsobiti nebezpečnoství § 335 tr. zák. Že to obžalovaný skutečně mohl postřici, má soud za zjištěno nejen se zřetelem na předpis § 3 min. nař. 116/1908 ř. zák., nýbrž i na základě toho, že obžalovaný a jeho spoluobžalovaný (již právoplatně odsouzený) polír S. jsou již dlouho činní ve stavební živnosti, a že S. sám doznal, že kladení rour v onom příkopu považoval za nebezpečné.

Čís. 3929.

Úmysl usmrtiti (§ 134 tr. zák.) nevyžaduje dobře rozvázný záměr a chladnou úvahu; může býti pojat i v okamžitém vzplanutí pudů (v rozčilení, v afektu).

Předmětem výtek podle čís. 8 § 344 tr. ř. může býti jen právní poučení, nikoliv resumé předsedy.

Nespadá sem výtka, že předseda vycházel v přednesu z předpokladu, že obžalovaný jednal v úmyslu usmrtiti.

(Rozh. ze dne 4. září 1930, Zm I 463/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Chebu ze dne 12. dubna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vraždy prosté podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák.

D ů v o d y:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle čís. 8 § 344 tr. ř., shledává zmateční stížnost právní poučení, dané předsedou porotního soudu porotcům podle § 325 tr. ř. a k návrhu obhájcovu protokolované, nesprávným především proto, že se v něm praví, že v případě vraždy je zcela lhostejno, zda pachatel jednal s dobře rozváženým záměrem (mit wohl überlegtem Entschluss), či v rozčilení, v afektu. Výtka je zřejmě bezdůvodná. Podle § 134 tr. zák. je usmrcení člověka vraždou, vzešla-li smrt z činu, předsevzatého v úmyslu, by byl usmrcen člověk, při čemž se zlý úmysl, při zločinu vraždy úmysl usmrtiti člověka, přičítá podle § 1 tr. zák. za vinu nejen, bylo-li ono zlo již před tím, než byl předsevzat čin sám, předmětem úvah pachatelových a jeho rozhodnutí, nýbrž i v tom případě, rozhodl-li se pachatel pro toto zlo teprve bezprostředně před činem, ba dokonce až v době, kdy již čin předsebral. Rozhodným je jen a zároveň i stačí, chtěl-li pachatel ono zlo (v případě vraždy usmrcení jiného člověka) způsobiti a jednal-li právě za tím účelem, by je způsobil. Nezáleží tudíž důsledně ani na tom, rozhodl-li se pachatel k uskutečnění zla při klidné myslí a po zralé úvaze, či bez klidné a zralé rozvahy a v pouhém okamžitém vzplanutí pudů, najmě i v rozčilení, v afektu. (Viz rozh. č. 2020 sb. n. z. a rozh. býv. nejv. soudu víd. čís. 3135, z něhož jest ona věta právního poučení převzata téměř doslovně). Kromě toho zmateční stížnost přehlíží, po případě zamlčuje věty právního poučení řečené větě bezprostředně předcházející a po ní následující, které dávají bezpečnou záruku správnosti oné části právního poučení ve smyslu oněch názorů právních. Pravíť se v právním poučení již před tím, že »pachatel vraždy předsebere skutek, jímž někoho usmrcuje a má i úmysl ho usmrtiti«, v zápětí pak, že »se jen předpokládá, že pachatel měl při činu skutečně úmysl usmrtiti«. Je tudíž zmateční stížnost na omylu, uplatňujíc názor, že předpis § 134 tr. zák., pokud je v něm řeč o úmyslu usmrtiti, předpokládá dobře rozvážený záměr a chladnou úvahu (kühle Berechnung), že tudíž tento úmysl nemůže býti pojat v rozčilení, v afektu. V případě, kde by nešlo o trest absolutní, jímž je při zločinu vraždy právě trest smrti, mělo by zjištěné rozčilení pachatelovo, jeho afekt, jen význam polehčující okolnosti podle § 46 d) tr. zák. Nesejde ani na tom, že v osobě obžalovaného jde podle zmateční stížnosti, která v tom ohledu zřejmě buduje na posudku soudních znalců, zkoumavších jeho duševní stav, o člověka méně nadaného a v mírném stupni slabomyšlného, ani znalci zároveň vyloučili, že by u něho šlo o některý ze stavů, vylučujících podle § 2 písm. a), b) nebo c) tr. zák. jeho přičetnost, prohlásivše o něm, že byl v době činu duševně normální.

Předmětem výtek podle čís. 8 § 344 tr. ř. může býti jen právní poučení, dané předsedou porotního soudu porotcům podle § 325 (po případě podle § 327) tr. ř., nikoliv jeho resumé, o němž jedná prvá věta § 325 tr. ř. Neuplatňuje proto zmateční stížnost vlastně důvod zmatku podle čís. 8 § 344 tr. ř. způsobem vyhovujícím zákonu, pokud vytýká, že, poukazuje-li se v právním poučení k tomu, že otázka na

zabití porotcům dána nebyla a že sami musejí posouditi, zda někdo, klada jinému smyčku kolem krku a ji stahuje, sledoval při tom úmysl usmrtiti či jen úmysl poraniti, skrývá tato úprava v sobě protizákonný poukaz na konečný závěr ohledně úmyslu usmrtiti. Na věci nemění nic, že byla tato věta pojata do protokolu o právním poučení předsedy porotcům, kam zřejmě nepatří, takže výtká, uplatňovaná zmateční stížností i v tomto bodu výslovně s hlediska čís. 8 § 344 tr. ř., nesměruje proti právnímu poučení předsedovu, nýbrž proti jeho resumé; omezuje se totiž vlastně jen na tvrzení, že předseda vycházel v přednesu z předpokladu, že obžalovaný jednal v úmyslu usmrtiti (viz rozh. čís. 3700 sb. n. s.); nejinak je tomu, pokud zmateční stížnost napadá i další větu pojatou do právního poučení, podle níž se ponechává porotcům, by posoudili, v jakém úmyslu byl čin spáchán, aniž prý bylo písemně připomenuto, že jest nejprve řešiti otázku pachatelství; jde tu o zjevné brojení proti předsedovu přednesu podle prvé věty § 325 tr. ř. Právnímu poučení vytýká tudíž zmateční stížnost nejasnost i nesprávnost bezdůvodně.

Čís. 3930.

Jde-li o překročení zvlášť vyhlášeného bezpečnostního předpisu, jež pachatel znal nebo znáti byl povinen (§ 46 odst. 1 nař. čís. 81/1910), záleží subjektivní vina (culpa) již v samém překročení předpisu, buď vědomém neb i jen zaviněně nevědomém.

(Rozh. ze dne 4. září 1930, Zm II 363/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 26. srpna 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost, uplatňujíc zmatek čís. 9 a) § 281 tr. ř., namítá, že tu není subjektivní podstaty § 335 tr. zák., ano prý je obecně známo, že se na volné trati všeobecně jezdí rychlostí 80—90 km za hodinu, že se tato rychlost všeobecně považuje za normální, nikoliv za nepřiměřenou, a že tedy ani obžalovaný nemohl postřici, že se jízdou 50—60 km za hodinu může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečství tělesné bezpečnosti lidí. Leč stížnost jest formálně pochybena. Aby stěžovatel mohl důvodně uplatňovati zmatek podle čís. 9 a), musil by dokazovati, že skutkový stav, nalézacím soudem přijatý, podle správného výkladu zákona neodůvodňuje odsouzení obžalovaného. Soud bere v ohledu subjektivní viny obžalovaného za prokázáno, že obžalovaný jel příliš rychle (a neopatrně), rychlostí přes 45 km za hodinu, a že se tím dopustil jednání, o němž . . . i podle předpisů zvlášť vyhlášených — (zřejmě jest míněn § 46 odst. 1 nař. čís. 81/1910) . . . mohl seznati, že se jím